

POSUDEK OPONENTA NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Jméno a příjmení autorky bakalářské práce: *Regina Fictumová*

Název předložené bakalářské práce: *Biblický pohled na utrpení na základě starozákonní knihy Jób a vybraných textů mezopotámské literatury*

Oponent práce: *ThDr. Dalibor Jiří Vik, Ph.D.*

V Praze, 2. 9. 2022

Autorka si jako téma své bakalářské práce vybrala téma utrpení nevinného, které se rozhodla pojednat na základě starozákonní knihy Jób a dalších vybraných mezopotámských textů. Práce obsahuje veškeré požadované formální náležitosti. Autorka ji rozdělila do třech hlavních kapitol. První kapitola (1), věnovaná pojmu utrpení v babylonském náboženství, je rozdělena na dvě části. V první části (1.1) autorka stručně představuje obecný koncept utrpení, přičemž se zaměřuje zejména na určitý zlom ve vnímání, který lze charakterizovat jako přechod od iracionálního a nahodilého chápání utrpení, způsobeného démonickým působením prakticky odvislým od mravní sféry, k racionalizaci a antropologizaci tohoto pojmu, která vykryštovala v představu utrpení jako následku provinění (hříchu) a která vynesla na světlo kategorie odpovědnosti, potřeby vyznání hříchů a odpuštění (jak vyplývá z dochovaných kajících formulí, proseb a orákul). Tato představa sice přinesla úzké spojení mezi božstvem, světovým a mravním řádem a vnesla do tohoto řádu kauzální souvislost, zároveň však otevřela problematickou otázku „utrpení nevinného“. Právě na ni se snaží nalézt odpověď texty, které autorka představuje v druhé části první kapitoly (1.2), a totiž „Chci chválit pána moudrosti“, „Dialog trpícího se zbožným přítelem“, částečně pak v jistém smyslu i jejich předchůdce „Člověk a jeho bůh“. Autorka ukazuje, že se v daných textech velmi dobře orientuje a správně dovozuje, že na „utrpení nevinného“ nabízejí zpravidla dvě typické odpovědi a jejich variace: nevědomá vina, nebo nevyzpytatelnost jednání božstva. Druhá kapitola (2) strukturně odpovídá první, tematicky pojednává v první části (2.1) obecný starozákonní pohled na utrpení, ve druhé části (2.2) pak opět problematiku „utrpení nevinného“, kterou ilustruje na textech 73. a 37. žalmu, a zejména pak na knize Jób, jejíž analýza tvoří vrchol druhé kapitoly. Třetí kapitola (3) pak nabízí jakousi sponu a naplnění vytčeného cíle práce, jímž je komparace výše uvedených babylonských textů a biblického Jóba. Autorka se přiklání k názoru těch badatelů, kteří Jóba považují za vrcholnou expozici a zároveň nejhlubší a nejpromyšlenější zpracování prastaré motiviky Blízkého a Středního Východu, což prokazuje i na konkrétních příkladech.

Práce se vyznačuje konzistentně dobrou jazykovou úrovní, která v kvalifikačních pracích už dnes bohužel nebývá samozřejmostí. Snad i díky tomu je od začátku až do konce velmi čtivá a poutavá. Autorka jednoduše, přesně a logicky řadí jednotlivé myšlenky a činí z nich příslušné závěry, což je odrazem její vlastní, poctivé intelektuální práce nad zvoleným tématem. Struktura práce je promyšlená a provádí čtenáře tématem naprosto přirozeně a volně. Oceňuji rovněž dobře odvedenou práci s literaturou – tam, kde v mnoha podobných pracích najdeme dost často jen bez ladu a skladu zkopírované seznamy citací z různých autorů, k nimž jsou připojeny jakési ledabylé „dovětky“ řešitelů, že „to říká“ ten či onen, má paní kolegyně Fictumová vlastní text organicky doplněný parafrázemi či citacemi autorů.

Rozhozenou typografii, která zřejmě vznikla při formátování textu, zmiňuji jen pro úplnost bez vlivu na hodnocení.

Jako oponent bych uvedl asi jen jedinou výhradu, a tou je dle mého názoru absence novější literatury k tématu (průměrné stáří autorkou citované literatury je zhruba půl staletí). Určitě by bývalo stálo za to věnovat pozornost i online vyhledávačům novějších článků třeba i zahraniční provenience. Jinak je ovšem práce velmi příjemná a dokážu si představit, že by po určitých redakčních úpravách mohla sloužit třeba jako výukový či pracovní text pro pastoračně-katechetické účely, hodiny náboženství, biblické hodiny apod. Práci shledávám obhajitelnou a navrhuji hodnocení **výborně**. +djk